

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

ЛУК'ЯНЧУК Микита Олегович

УДК 342.9

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ
РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ БУДІВНИЦТВА
В УМОВАХ ГУМАНІТАРНОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ**

Спеціальність 12.00.07 – адміністративне право і процес;
фінансове право; інформаційне право

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Кропивницький – 2025

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі .

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри права та правоохоронної
діяльності Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
МАНЖУЛА Андрій Анатолійович.

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор,
голова громадської організації
«Інформаційно-аналітичний центр
«Сучасне аерокосмічне право»,
СОРОКА Лариса Володимирівна;

доктор юридичних наук, професор,
завідувач науково-дослідної лабораторії
з проблем досудового розслідування
Харківського національного
університету внутрішніх справ,
ШАТРАВА Сергій Олександрович.

Захист відбудеться 18 жовтня 2025 року об 11.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 23.053.05 Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка за адресою: 25006, вул. Шевченка, 1, м. Кропивницький (зал засідань вченої ради)

З дисертацією можна ознайомитися в бібліотеці Центральноукраїнського державного університету імені В. Винниченка за адресою: 25006, Україна, м. Кропивницький, вул. Шевченка, 1.

Автореферат розіслано 16 вересня 2025 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради

Олена СОКУРЕНКО

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Сучасні виклики, зумовлені збройною агресією російської федерації проти України, спричинили безпрецедентну гуманітарну кризу, яка охоплює усі сфери суспільного життя, зокрема й будівництво як стратегічно важливий напрям державної політики. Масові руйнування житлового фонду, об'єктів соціальної, транспортної, енергетичної та комунальної інфраструктури створили необхідність оперативного відновлення та зведення нових об'єктів, здатних забезпечити належні умови для проживання, реалізації соціальних прав громадян і стабілізації економіки. В умовах гуманітарної кризи будівництво набуває, окрім техніко-економічного, ще й виразного адміністративно-правового виміру. Воно стає об'єктом посиленого регуляторного впливу держави, оскільки ефективне нормотворче й організаційно-правове забезпечення відповідного процесу є передумовою відновлення державності, підтримання соціального миру і зміцнення національної безпеки.

Масштабне внутрішнє переміщення осіб, уразливість місцевих бюджетів, дефіцит будівельних ресурсів та одночасна потреба у швидких, відтворюваних і контрольованих управлінських рішеннях актуалізують питання розвитку адміністративного законодавства в частині удосконалення механізмів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні. У таких умовах містобудівна діяльність перестає бути суто технічною процедурою видачі дозволів і здійснення нагляду і перетворюється на центральний механізм забезпечення базових публічних інтересів - від оперативного відновлення житла і соціальної інфраструктури до підвищення стійкості громад, стимулювання економіки, гарантування екологічної безпеки та відновлення довіри до держави. Таким чином, основне завдання сучасної доктрини адміністративного права полягає не у формальному чи вибіркового коригуванні окремих нормативних положень, а у доктринальному переосмисленні самої системи адміністративно-правового регулювання у досліджуваній сфері. Трансформації потребує від фрагментарної, переважно дозвільно-контрольної моделі регулювання до інтегрованої системи управління відбудовою, у межах якої держава виступає координатором взаємодії публічних і приватних інституцій, формує уніфіковані стандарти даних, процедур і звітності, забезпечує оптимальний баланс делегованих повноважень, інституціоналізує механізми державно-приватного партнерства та гарантує належний рівень прозорості, підзвітності й ефективного адміністративного захисту прав.

Проблематика адміністративно-правового регулювання у сфері будівництва знайшла відображення у працях низки українських учених, серед яких варто відзначити, насамперед, таких: Ю. Є. Атаманова, Т. В. Боднар, О. М. Вінник, Я.В. Гуменюк, О.М. Даценко, О.Ю. Дрозд, О.В. Запотоцька, Г. Л. Знаменський, Т.А. Кравченко, П.П. Кривошеїн, В.П. Лещинський, А.А. Манжула, А.В. Матвійчук, І.М. Миронець, В.В. Олійник, П.С. Покатаєв, О.А. Сокурєнко, Л.В. Сорока, В.А. Ціленко, О. В. Шаповалова, С.О. Шатрава, Л.М. Шутенко та інші. Тим не менш, більшість наукових напрацювань зосереджується на аналізі державної політики у сфері будівництва за мирного періоду, тоді як комплексне дослідження впливу

гуманітарних криз і воєнних викликів на трансформацію адміністративно-правових механізмів регулювання залишається недостатньо розробленим.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження спрямовано на реалізацію основних положень: «Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року», затверджених Указом Президента України від 30.09.2019 № 722/2019; «Стратегії реформування системи публічних закупівель на 2024–2026 роки», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2024 р. № 76-р; «Стратегії національної безпеки України», затвердженої Указом Президента України від 14 вересня 2020 р. № 392/2020; «Стратегії воєнної безпеки України», затвердженої Указом Президента України від 25 березня 2021 р. № 121/2021; «Стратегії економічного розвитку Донецької та Луганської областей на період до 2030 року», затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 серпня 2021 р. № 1078-р; «Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695; «Стратегії екологічної безпеки та адаптації до зміни клімату на період до 2030 року», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1363-р. Тема роботи узгоджується з темою науково-дослідної роботи Науково-дослідного інституту публічного права «Правове забезпечення прав, свобод та законних інтересів суб'єктів публічно-правових відносин» (номер державної реєстрації 0120U105390), що підтверджує актуальність проблематики.

Мета і завдання дослідження. *Метою* даного дисертаційного дослідження є проведення всебічного аналізу адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, з урахуванням наукових позицій учених, положень чинного національного та міжнародного законодавства. На основі отриманих результатів передбачається сформулювати науково обґрунтовані пропозиції й рекомендації, спрямовані на удосконалення відповідного адміністративно-правового механізму задля визначення ефективних напрямів підвищення його результативності та оптимізації адміністративно-правового регулювання вказаної сфери.

Досягнення поставленої мети зумовлює вирішення таких наукових *задач*:

- охарактеризувати державну політику у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні як об'єкт адміністративно-правового регулювання;
- дослідити правову природу та види завдань, принципів та напрямків реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні;
- проаналізувати нормативно-правові акти, які визначають специфіку реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні;
- визначити адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні;
- здійснити аналіз поняття і структури адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні;
- розкрити класифікацію суб'єктів реалізації державної політики у сфері

будівництва в умовах гуманітарної кризи;

- встановити види інструментів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи;

- обґрунтувати специфіку адміністративних процедур реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи;

- визначити особливості державно-приватного партнерства та інвестиційної діяльності як напрямків удосконалення реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи;

- сформулювати пропозиції щодо розвитку адміністративного законодавства в частині удосконалення механізмів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи.

Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають в умовах гуманітарної кризи.

Предметом дослідження є адміністративно-правові засади реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні.

Методи дослідження. Методологічну базу дисертаційного дослідження становлять як загальнонаукові, так і спеціально-правові методи пізнання. Їх застосування забезпечило всебічність, системність і наукову достовірність отриманих результатів, дозволило сформулювати аргументовані висновки та розробити практичні рекомендації щодо вдосконалення адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні. Логіко-семантичний метод сприяв аналізу специфіки державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи як об'єкта адміністративно-правового регулювання (підрозділ 1.1). За допомогою методів групування та класифікації розкрито класифікації завдань, принципів та напрямків реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи (підрозділ 1.2), характеристики структури адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи (підрозділ 2.1), аналізу видів адміністративних процедур у досліджуваній сфері (підрозділ 2.3). Застосування формально-юридичного методу сприяло виокремленню системи суб'єктів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, а також за допомогою нього розкрито адміністративні інструменти реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи (підрозділи 2.2, 2.3). Системно-структурний метод та метод прогнозування використано для розробки напрямів подальшого розвитку адміністративного законодавства в частині удосконалення механізмів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи (підрозділ 3.2). Порівняльно-правовий метод (метод порівняння) застосовано з метою виявлення характерних рис державно-приватного партнерства та інвестиційної діяльності як напрямків удосконалення реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи (підрозділи 3.1).

Науково-теоретичну основу дисертаційного дослідження сформовано на основі наукових здобутків фахівців у галузях філософії, педагогіки, загальної теорії держави і права, конституційного права, адміністративного права та суміжних правових наук.

Нормативну основу дисертаційного дослідження становлять Конституція України, міжнародні нормативно-правові акти, ратифіковані Україною, а також закони України та підзаконні нормативно-правові акти, які визначають адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи.

Емпіричну основу дисертаційної роботи складають узагальнені матеріали практичної діяльності суб'єктів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, офіційна статистична інформація, а також довідкові, рейтингові та енциклопедичні джерела.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що в дисертації на підставі узагальнення наукових праць вчених, аналізу національного та міжнародного законодавства комплексно та системно охарактеризовано специфіку адміністративно-правових засад реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, а також розроблено пропозиції щодо оптимізації адміністративного законодавства у досліджуваній царині, зокрема:

вперше:

- сформульовано поняття державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи як об'єкт адміністративно-правового регулювання як комплексної, багаторівневої та динамічної системи суспільних відносин, у якій поєднуються нормативно-правові приписи, інституційно-організаційні механізми, процедурно-адміністративні режими та фінансово-економічні інструменти, спрямовані на правовий, організаційний і контрольний вплив держави на містобудівну діяльність з метою відновлення та модернізації зруйнованої чи пошкодженої інфраструктури, забезпечення реалізації конституційного права громадян на житло, гарантування безпеки й надійності будівельних робіт, інтеграції екологічно стійких та енергоефективних рішень і формування умов для сталого розвитку територій, що в умовах гуманітарної кризи набуває особливого значення як інструмент поєднання кризового управління, соціального захисту та стратегічного планування, покликаний забезпечувати баланс між терміновими заходами реагування та довгостроковими пріоритетами відбудови й розвитку держави;

- визначено комплекс головних проблем адміністративно-правового регулювання реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, якими названо такі: 1) фрагментарність і нестабільність нормативного регулювання; 2) неузгодженість компетенції та слабка міжрівнева координація; 3) недосконалість адміністративних процедур та незавершена цифровізація; 4) низький рівень превентивного державного нагляду, прозорості та антикорупційних запобіжників; 5) фінансово-інвестиційний дефіцит та недорозвинені механізми державно-приватної взаємодії; 6) невбудованість соціальних та екологічних гарантій у матеріальні умови рішень;

- обґрунтовано пропозицію щодо створення окремого центрального органу виконавчої влади - Міністерства з питань внутрішньо переміщених осіб, відновлення житла та реінтеграції постраждалих територій України, діяльність якого регламентувати спеціальним Положенням, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України. Нормативне Положення доцільно побудувати навколо повного

циклу публічної політики у відповідній сфері, а саме: 1) нормотворення та формування державних програм і стандартів (житлових, соціальних, доступності, безбар'єрності) для внутрішньо переміщених осіб; 2) адміністрування компенсацій і житлових програм (у т.ч. інтеграція із цифровими реєстрами пошкоджень/руйнувань, «справою відбудовного проєкту», публічними дашбордами виконання); 3) координація донорських ресурсів і державно-приватного партнерства у житловому відновленні (включно з єдиними вимогами до звітності, соціальних та екологічних запобіжників); 4) адміністративний нагляд за дотриманням процедур у сфері будівництва, що стосуються постраждалих громад (ризик-орієнтований контроль, типові регламенти руху справи, мотивування індивідуальних адміністративних актів); 5) організація доступної системи адміністративного оскарження рішень у відбудовних провадженнях; 6) правовий захист постраждалих домогосподарств, у тому числі методична і безоплатна правова допомога для внутрішньо переміщених осіб; 7) інтегроване управління даними - обов'язкова узгодженість «Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва» з реєстрами виплат, кадастром, реєстром будівельної діяльності та публічними закупівлями для повної простежуваності рішень;

– визначено адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи доцільно визначати як взаємоузгоджену, динамічну та багаторівневу систему, що включає автономні, але взаємопов'язані комплекси нормативно-правових приписів, інституційних структур, адміністративних процедур і спеціальних організаційно-правових заходів, що функціонують у єдності з процесуально впорядкованими правозастосовними формами та судовим контролем, спрямованими на досягнення публічно значущих результатів – відновлення зруйнованої інфраструктури, забезпечення житлом громадян та гарантування безпечного середовища проживання в умовах надзвичайних викликів;

удосконалено:

– класифікацію адміністративних інструментів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, які впорядковано за наступними функціями: 1) регулятивні (містобудівна документація, державні будівельні норми, стандарти і технічне регулювання); 2) процедурні (адміністративна процедура, уніфіковані регламенти руху справи, стандарти надання адміністративних послуг, єдине електронне вікно); 3) дозвільні (індивідуальні адміністративні акти про право на виконання робіт і введення в експлуатацію, повідомлення і декларації для низькоризикових об'єктів); 4) контрольні (державний нагляд на засадах ризику, планові та позапланові заходи, припис як захід реагування, фіксація порушень і усунення недоліків); 5) забезпечувальні (адміністративне оскарження, доступ до публічної інформації, публічні реєстри і відкриті дані); 6) сервісні (попередні консультації із заявниками, офіційне електронне листування, публічні дашборди);

– багаторівневу та функціонально-процедурну класифікацію суб'єктів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні, яка складається з наступного: 1) конституційно-нормотворчий рівень; 2) центральні галузеві суб'єкти; 3) спеціально уповноважені органи нагляду і контролю; 4) місцевий рівень і спеціальні воєнні режими; 5) професійно-технічний

контур дозвільної діяльності; 6) міжнародні фінансові організації та донори; 7) правозахисний рівень; 8) громадянське суспільство і бенефіціари;

– характеристику загальних та спеціальних ознак державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи як об'єкта адміністративно-правового регулювання. Серед загальних названо наступні: 1) юридично-обов'язковий характер; 2) публічно-цільова спрямованість; 3) процедурно-регламентна визначеність; 4) інституційно-компетенційна ясність; 5) мультирівнева координація (субсидіарність); 6) системність і політична когерентність; 7) правоцентричність і пропорційність; 8) ресурсно-інструментальна забезпеченість. Спеціальними ж ознаками державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи як об'єкту адміністративно-правового регулювання є такі: 1) фазова кризова детермінація; 2) просторово-територіальна зумовленість; 3) безпеково-цивільний пріоритет; 4) соціально-інклюзивний імператив; 5) культурно-ідентифікаційна регенерація;

дістали подальшого розвитку:

– характеристика програмно-цільового блоку завдань державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи: 1) стале відновлення - забезпечення реконструкції з підвищенням класу безпеки, енергоефективності та стійкості до ризиків; 2) просторове планування та резервування земель - стратегічне зонування, визначення пріоритетних територій під житло й гуманітарну інфраструктуру; 3) соціально-житлова забезпеченість і реінтеграція ВПО/біженців - створення постійних і тимчасових житлових рішень із гарантованою доступністю; 4) інфраструктурна цілісність громад - синхронна розбудова житлової, інженерної, транспортної та соціальної інфраструктури; 5) охорона культурної спадщини та ідентичності - відновлення й інтеграція об'єктів спадщини в нову забудову як елемент соціальної згуртованості; 6) екологічна та техногенна безпека - мінімізація екологічних і техногенних ризиків, кліматична адаптація об'єктів;

– обґрунтування класифікації принципів державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, яка складається з трьох груп принципів - універсальні, галузеві та кризово-гуманітарні. До основних універсальних принципів державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи відносяться такі: 1) верховенства права; 2) соціальної справедливості та недискримінації; 3) прозорості та підзвітності. До головних галузевих принципів державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи варто належать наступні: 1) безпеки та життєстійкості; 2) просторової комплексності та інтегрованого планування. Група кризово-гуманітарних принципів державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи охоплює такі: 1) соціальної пріоритетності та житлової доступності; 2) пропорційного процедурного спрощення; 3) міжнародної сумісності;

– аналіз напрямів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи: 1) нормативно-правові напрями - удосконалення законодавства, процедур та стандартів відбудови; 2) просторово-територіальні напрями - планування, зонування і резервування земель для житла й інфраструктури; 3) містобудівельно-організаційні напрями - розробка та реалізація документації, інвестиційних і відновлювальних програм; 4) архітектурно-будівельні напрями - застосування інноваційних технологій та оперативних методів зведення об'єктів;

5) інфраструктурні напрями - створення й модернізація транспортних, соціальних та інженерних мереж; 6) екологічно-культурні напрями - захист довкілля та відновлення культурної спадщини; 7) фінансово-економічні напрями - мобілізація бюджетних і позабюджетних ресурсів, кредитних і інвестиційних механізмів; 8) партнерсько-соціальні напрями - державно-приватне партнерство та відповідальність бізнесу у відбудові; 9) цифрові напрями - електронні системи контролю, кадастри, публічна звітність; 10) контрольно-наглядові напрями - державний нагляд, антикорупційний контроль і громадська участь;

– підхід до класифікації переліку особливостей міжнародного нормативного регулювання реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні: 1) комплексність і багаторівневість; 2) пріоритетність захисту цивільного населення і збереження інфраструктури; 3) правова гармонізація з технічними та процедурними нормами ЄС; 4) адаптивність адміністративно-правових процедур у кризових умовах; 5) орієнтованість на сталий розвиток у правовому регулюванні відбудови.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що викладені у дисертаційному дослідженні положення у подальшому можуть бути використані:

– у *науково-дослідній сфері* – як основа для подальших наукових досліджень проблем адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

– у *правотворчій діяльності* – у процесі уточнення і внесення змін до чинних законів та підзаконних нормативно-правових актів, а також під час розробки проєктів відповідних нормативно-правових актів, що в цілому сприятиме покращенню адміністративно-правового регулювання державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи;

– у *правозастосовній діяльності* – з метою підвищення ефективності практичного виконання завдань і функцій адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи;

– у *навчальному процесі* – у вищих юридичних навчальних закладах під час викладання навчальних дисциплін «Адміністративне право», «Конституційне право» при підготовці робочих програм і планів, написанні підручників, навчальних посібників, курсів лекцій, проведенні семінарських занять із зазначених дисциплін (акт впровадження Науково-дослідного інституту публічного права);

Особистий внесок здобувача. Дисертація виконана здобувачем самостійно з використанням останніх досягнень адміністративного права. Усі сформульовані в ній положення і висновки обґрунтовано на основі особистих досліджень автора. У дисертації ідеї та розробки належать автору. Усі публікації здійснені без співавторства.

Апробація результатів дисертації. Підсумки розробки проблеми були оприлюднені дисертантом на науково-практичних конференціях: «Перспективні напрямки розвитку юридичної науки у 21-му сторіччі» (Науково-дослідний інститут публічного права, 18–19 лютого 2025 р.); «Актуальні питання науки і практики та шляхи їх вирішення» (м. Київ, 04–05 червня 2025 р.).

Публікації. Основні результати дисертації, висновки та пропозиції знайшли відображення у чотирьох статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях України, одній статті – у наукових виданнях іншої держави, а також у двох тезах доповідей і повідомлень на вказаних конференціях.

Структура та обсяг дисертації. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, поділених на дев'ять підрозділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг роботи становить 219 сторінок, основний зміст – 175 сторінок. Список використаних джерел містить 185 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, охарактеризовано стан її наукової розробки. Визначено мету, основні наукові завдання, об'єкт, предмет та методологічні засади дисертаційного дослідження. Сформульовано наукову новизну, теоретичні та практичні результати, що були отримані дисертантом, а також вказано на ступінь апробації результатів дослідження та наявність наукових публікацій за темою дисертації.

Розділ 1 «Загальна характеристика реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні» складається з трьох підрозділів та присвячений аналізу поняття та сутності державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні як об'єкта адміністративно-правового регулювання, характеристиці правової природи і видів принципів та напрямків реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, а також дослідженню специфіки адміністративно-правового регулювання реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи.

У *підрозділі 1.1 «Державна політика у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні як об'єкт адміністративно-правового регулювання»* обґрунтовано, що необхідно розуміти державну будівельну політику як цілісну систему адміністративно-правових засобів, що інтегрує стабільність і гнучкість, організованість і відкритість, внутрішні ресурси та зовнішню допомогу, забезпечуючи не тільки відновлення матеріальної інфраструктури, але й формування довгострокових соціальних гарантій для громадян.

Аргументовано, що державна політика у сфері будівництва в умовах кризи виступає як об'єкт адміністративно-правового регулювання, що має кілька складових: нормативно-правову (система законів, підзаконних актів та регуляторних документів, які визначають правила забудови та благоустрою), інституційну (органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, контрольні органи, що здійснюють нагляд і реалізацію політики), процедурну (адміністративні процедури планування, погодження, видачі дозволів, контролю та відповідальності) та соціальну (забезпечення безпеки й належних умов життя громадян).

На основі аналізу позицій різних науковців удосконалено понятійно-категоріальний апарат, а саме сформульовано авторське поняття державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи. Детально охарактеризовано кожну з загальних та спеціальних ознак досліджуваної категорії. Резюмовано, що в умовах гуманітарної кризи державна політика у сфері будівництва як об'єкт

адміністративно-правового регулювання набуває стратегічного значення, оскільки поєднує адміністративно-правове регулювання, координацію між суб'єктами публічної влади, економічне стимулювання і контроль за якістю та безпекою забудови.

В підрозділі 1.2 *«Завдання, принципи та напрямки реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні»* аргументовано, що державну політику у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи доцільно структурувати у класифікацію з трьох блоків завдань - програмно-цільовий, забезпечувально-організаційний і контрольний-гарантійний. Програмно-цільовий блок завдань державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи охоплює стале відновлення, просторове планування та резервування земель, соціально-житлова забезпеченість і реінтеграція ВПО/біженців - створення постійних і тимчасових житлових рішень із гарантованою доступністю, інфраструктурна цілісність громад, охорона культурної спадщини та ідентичності, екологічна та техногенна безпека - мінімізація екологічних і техногенних ризиків, кліматична адаптація об'єктів.

Забезпечувально-організаційний блок завдань державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи складається з наступних: 1) оперативне нормування і стандартизація - швидке оновлення ДБН, гармонізація з міжнародними стандартами та впровадження доказових технічних рішень; 2) цифровізація - повний цикл рішень через відкриті реєстри; 3) інвестиційно-фінансова мобілізація - державне замовлення, механізми соціального найму, пільгова іпотека, координація ресурсів; 4) розвиток ринку будівельних послуг і матеріалів - стимулювання локального виробництва, енергоощадних та екологічних технологій швидкого зведення; 5) тимчасове житло та швидке реагування - стандарти модульних/збірних рішень, гнучкі процедури розміщення й подальшої трансформації. Контрольний-гарантійний блок завдань державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи містить такі: 1) ризик-орієнтований державний нагляд - превентивне виявлення, припинення і недопущення порушень на всіх стадіях містобудівного циклу; 2) ревізія рішень і відновлення правопорядку - скасування/зупинення незаконних актів, унеможливлення легалізації самочинної забудови; 3) моніторинг та незалежний аудит відбудови – забезпечення системного відстеження стану реалізації будівельних програм та незалежна експертна оцінка результатів і соціально-економічного впливу відновлювальних заходів; 4) громадська участь та публічна підзвітність – інституціоналізоване залучення громадян і громадських об'єднань до процесів відбудови шляхом проведення обов'язкових консультацій, забезпечення можливості електронних подань і оскаржень, а також здійснення публічного контролю за рішеннями органів влади та використанням фінансових ресурсів.

Класифікація принципів державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи складається з трьох груп принципів - універсальні, галузеві та кризово-гуманітарні. До основних універсальних принципів державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи відносяться такі: 1) верховенства права - пріоритет законності, пропорційності й правової визначеності рішень у всіх стадіях відбудови; 2) соціальної справедливості та недискримінації - рівний і

пріоритетний доступ до житла для вразливих груп без будь-яких форм упередження; 3) прозорості та підзвітності - відкритість даних, публічність рішень і реальна підконтрольність розпорядників ресурсів суспільству. До головних галузевих принципів державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи варто належать наступні: 1) безпеки та життєстійкості - незнижувані стандарти конструктивної, техногенної й цивільної безпеки з урахуванням ризиків; 2) просторової комплексності та інтегрованого планування - узгодженість житла з інженерною, соціальною, транспортною інфраструктурою й землекористуванням. Група кризово-гуманітарних принципів державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи охоплює такі: 1) соціальної пріоритетності та житлової доступності - першочерговість рішень, що забезпечують житло ВПО, біженцям та іншим уразливим групам; 2) пропорційного процедурного спрощення - прискорені процедури в надзвичайних умовах із збереженням ключових гарантій якості та контролю; 3) міжнародної сумісності - узгодження з міжнародними стандартами й прозора інтеграція зовнішньої допомоги.

У підрозділі 1.3 «Нормативне регулювання реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні» встановлено наступні особливості міжнародного нормативного регулювання реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні: 1) комплексність і багаторівневність - міжнародне регулювання у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи формується на основі актів універсального, регіонального й інтеграційного рівнів. Відповідна багаторівневність створює необхідність узгодження різнорівневних норм та їх послідовної імплементації у національне адміністративне законодавство, що є особливо важливим в умовах воєнного стану та обмежених ресурсів; 2) пріоритетність захисту цивільного населення і збереження інфраструктури - міжнародні нормативно-правові акти встановлюють імператив заборони нападів на об'єкти, необхідні для виживання населення, і визначають обов'язок держави щодо їх відновлення; 3) правова гармонізація з технічними та процедурними нормами ЄС - міжнародне правове регулювання зумовлює інтеграцію положень міжнародного гуманітарного права у внутрішні будівельні та містобудівні процедури, включно з пріоритетом реконструкції критично важливих об'єктів. Міжнародні нормативно-правові акти покладають на державу позитивні зобов'язання щодо гарантування доступності, безпечності та належної якості житла, що передбачає необхідність поєднання швидкості і гнучкості адміністративно-правових рішень із жорстким дотриманням принципів пропорційності, недискримінації й правової визначеності. Угода про асоціацію між Україною та ЄС встановлює зобов'язання держави наблизити національні технічні регламенти будівельних виробів і процесів до європейських стандартів. Це забезпечує уніфікацію вимог до якості, безпечності та сумісності об'єктів будівництва, полегшує взаємне визнання сертифікатів та сприяє залученню міжнародних інвестицій у відбудовні проекти; 4) адаптивність адміністративно-правових процедур у кризових умовах - міжнародні стандарти у сфері відновлення інфраструктури передбачають право держави модифікувати внутрішні адміністративні процедури для оперативного реагування на наслідки гуманітарної кризи. Зазначене включає скорочення строків дозвільних процедур, впровадження

електронних сервісів і спрощення механізмів публічних закупівель; 5) орієнтованість на сталий розвиток у правовому регулюванні відбудови - міжнародні нормативно-правові акти визначають необхідність урахування принципів сталого розвитку і просторового планування при відновленні зруйнованої інфраструктури. Таким чином, будівництво в умовах гуманітарної кризи має і ліквідовувати наслідки руйнувань, і закладати правові передумови для довгострокової соціально-економічної стійкості та збалансованого розвитку територій.

До особливостей національного адміністративно-правового регулювання державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні відносяться такі: 1) інтенсивна цифровізація - створення та функціонування Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва стало визначальною особливістю адміністративно-правового регулювання, оскільки воно забезпечує прозорість, спрощення дозвільних процедур та доступність адміністративних послуг у період масового переміщення населення; 2) використання спеціальних механізмів оцінки збитків і шкоди - адміністративно-правове регулювання охоплює нормативно закріплені процедури визначення шкоди, завданої збройною агресією, що слугує базою для планування відновлювальних робіт і забезпечує юридичну визначеність для суб'єктів будівельної діяльності; 3) запровадження спрощених дозвільно-реєстраційних процедур у кризових умовах - особливістю сучасного етапу є мінімізація бюрократичних бар'єрів, що дає змогу забезпечувати швидке погодження та реалізацію проектів відбудови житла й інфраструктури, орієнтуючись на принципи ефективності й безперервності управління; 4) цільове регулювання процесів відновлення пошкодженого житлового фонду - останніми роками здійснюється оптимізація правових механізмів для швидкої реконструкції зруйнованих об'єктів, що свідчить про адаптацію адміністративного регулювання до умов післявоєнного відновлення; 5) активізація координаційної ролі органів виконавчої влади - відбувається посилення міжвідомчої взаємодії, яка поєднує діяльність центральних і місцевих органів влади, з урахуванням спеціальних умов воєнного стану та гуманітарних викликів.

Розділ 2 «Адміністративно-правовий механізм реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи» складається з чотирьох підрозділів та присвячений аналізу адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, характеристиці ролі суб'єктів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, а також з'ясуванню особливостей інструментів та адміністративних процедур реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи.

У підрозділі 2.1 *«Поняття та структура адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні»* запропоновано наступну класифікацію елементів структури адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи: 1) системоутворюючий (каркасний) блок, який охоплює: а) нормативно-ціннісний елемент. Включає матеріальні та процесуальні норми, засади (принципи) публічного адміністрування, спеціальні правові режими (воєнний стан, надзвичайні ситуації), колізійно-ієрархічні правила.

У кризових умовах виконує роль «якоря легітимності» для спрощень та дерогацій: кожне спрощення має бути пропорційним, часово обмеженим і прив'язаним до публічної мети (відновлення житла, критичної інфраструктури, безпеки будівництва); б) інституційно-суб'єктний елемент. Охоплює систему публічної адміністрації, спеціалізовані інспекції/агентства, а також квазідержавних виконавців за договорами (наприклад ДПП); в) компетенційно-територіальний елемент. Визначає розмежування повноважень, субсидіарність і міжрівневу координацію (держава - область - громада), включно з особливостями правового режиму тимчасово окупованих/прифронтових територій. Ключова функція - усунення прогалин делівації повноважень у «гарячих» зонах, де рішення потребують одночасно швидкості й правової визначеності; 2) операційно-процедурний блок (виконавче «ядро» механізму), який включає наступні елементи: а) адміністративні процедури (дозвільні, повідомні, реєстраційні). Регламентують весь ланцюг: містобудівні умови та обмеження, проєктування, експертиза, дозволи/повідомлення, введення в експлуатацію; б) юридичні факти та спеціальні режими. Підстави для виникнення/зміни прав та обов'язків (акт ушкодження/руйнування, класифікація об'єкта як критичного). Вони активують відгалуження спрощених процедур і спеціальних гарантій для ВПО, власників зруйнованого житла, підрядників на ризикових територіях; в) акти індивідуальної дії та правозастосування. Адміністративні акти (припис, дозвіл, сертифікат, рішення про компенсацію/реституцію), договори у сфері будівництва, типова договірна документація. Критичною є їхня мотивованість, належне повідомлення та цифрова верифікація; г) публічні закупівлі та договірне будівництво. Включає планування, кваліфікацію, критерії «якість/життєвий цикл», антикорупційні фільтри, локалізацію. У кризі - можливі прискорені процедури з обов'язковою прозорістю (повний комплект документів і кошторисів у відкритому доступі); 3) забезпечувально-ризиковий блок, який включає: а) ресурсно-фінансове забезпечення. Бюджетні програми, фонди відбудови, гранти/кредити донорів, страхові/гарантійні інструменти, цільове субсидювання для ВПО; б) безпековий елемент. Мінна безпека, воєнні/терористичні ризики, техногенна та пожежна безпека, цивільний захист. В адміністративному праву це обґрунтовує спрощення процедур, але водночас посилює технагляд та післяконтроль; в) антикорупційний елемент. Конфлікт інтересів, санкційні списки, «червоні прапорці» у закупівлях, аудит підрядників, обов'язкова бенефіціарна прозорість; 4) зворотно-контрольний блок (контроль, підзвітність, захист), що складається з таких елементів: а) моніторинг та оцінювання. Встановлює метрики результату/ефекту (кількість введених площ, час адмінпроцедури, вартість життєвого циклу, безпекові індикатори), періодичність збору та публікації даних; б) звітування та публічна підзвітність. Проміжні/підсумкові звіти, машинозчитувані дані, відкриті кошториси, пояснювальні записки до відхилень; в) контроль і нагляд (внутрішній/зовнішній). Сюди відносяться інспекційні перевірки, державний будівельний нагляд, фінансовий та державний аудит. Під час гуманітарної кризи акцент переноситься з «карального» на запобіжно-консультативний контроль із швидким приписом на усунення порушень; г) судовий та квазісудовий захист, виконання рішень. Адміністративне судочинство, забезпечувальні заходи, індексація/відстрочене виконання на

територіях бойових дій, механізми компенсації/реституції; 5) рефлексивно-адаптивний блок, що містить такі елементи: а) нормотворча корекція та кодифікація спрощень - якість нормотворення забезпечується перевіркою на відповідність принципам законності, правової визначеності та пропорційності, обов'язковою антикорупційною складовою, вимогами бюджетної нейтральності або чітко обґрунтованого фінансування, а також сумісністю з міжнародними стандартами безпеки й інклюзії. Роль елемента полягає у зменшенні нормотворчої нестабільності між кризовим і мирним режимами: правила стають передбачуваними для забудовників, органів нагляду і громадян, а спрощення - керованими та контрольованими; б) міжнародно-правова та донорська координація як джерело легітимності відбудови, оскільки вона узгоджує національні адміністративні процедури з умовами міжнародного фінансування та технічними стандартами, гарантує прийнятність рішень для донорів і захист інвестицій.

У підрозділі 2.2 «Суб'єкти реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні» аргументовано, що на конституційно-нормотворчому рівні Верховна Рада України є виключним суб'єктом первинного нормотворення у сфері містобудування, житлової політики, екологічної та культурної безпеки, визначає рамкові повноваження органів виконавчої влади й місцевого самоврядування, процедури оскарження та судового контролю. Її роль - перетворення публічної мети відбудови на обов'язкові норми прямої дії та делеговані повноваження з чіткими процесуальними запобіжниками. Верховна Рада України також визначає механізми делегування і розмежування повноважень між Кабінетом Міністрів України, центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та військовими адміністраціями у зонах ризику. Закон України, прийнятий ВРУ, має чітко окреслювати, хто і в яких межах ухвалює регуляторні акти, затверджує містобудівні документи, видає індивідуальні дозволи, здійснює державний нагляд та накладає приписи, а також які процесуальні запобіжники унеможливають колізії рішень, дублювання вимог і зловживання дискрецією. У воєнний та післявоєнний періоди Парламент уповноважений запроваджувати спеціальні правові режими (тимчасові спрощення, прискорені процедури), але із вбудованими «захисними» елементами як обмежений строк дії, тест пропорційності, обов'язкова післядія у вигляді оцінки ефективності і подальшої кодифікаційної корекції.

Президент України у системі суб'єктів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи виконує інтегративну, гарантійну та режимотворчу функції, що забезпечують єдине стратегічне керівництво сектором відбудови на перетині безпеки, захисту критичної інфраструктури і публічного управління. Як гарант державного суверенітету, територіальної цілісності та прав і свобод людини він забезпечує узгодженість політик національної безпеки з цілями післявоєнного відновлення, ініціює та припиняє спеціальні правові режими (воєнний стан, надзвичайний стан), закладаючи тимчасові, але юридично визначені рамки прискорених містобудівних і контрольних процедур із вбудованими запобіжниками законності та прав людини. Як Голова Ради національної безпеки і оборони України Президент формує обов'язкові для органів виконавчої влади контури міжвідомчої координації (розмінування, охорона об'єктів критичної інфраструктури, безпекові

коридори, логістика матеріалів), а рішення РНБО, уведені в дію указами, надають виконавчій владі чіткі мандати та пріоритети у відбудові. Через право законодавчої ініціативи і вето Президент України впливає на якість базового законодавства (містобудівного, житлового, екологічного, про державно-приватне партнерство та адміністративну процедуру), забезпечуючи його відповідність стандартам безпеки й прозорості. У зовнішньополітичному вимірі він виступає носієм договірної суб'єктності держави, забезпечує політичні гарантії донорського та інвестиційного фінансування, гармонізацію умов міжнародної допомоги зі внутрішніми правовими режимами та соціальними зобов'язаннями перед постраждалими. Указами Президент України може утворювати координаційні штаби, визначати першочергові завдання Кабінету Міністрів України й військовим адміністраціям, запроваджувати спеціальні порядки охорони і доступу до об'єктів, тим самим забезпечуючи безперервність публічних послуг і безпечне виконання будівельних робіт у зонах ризику.

Кабінет Міністрів України формує та координує державну політику відбудови, затверджує підзаконні порядки (дозвільні, контрольні, цифрові), методики розподілу ресурсів, типові договори й адміністративні регламенти, забезпечуючи єдину процедурну логіку реалізації права на відновлення житла і інфраструктури. Через постанови і розпорядження Уряд забезпечує єдину процедурну логіку реалізації права на відновлення житла й інфраструктури: визначає вимоги до електронної «справи проєкту» і взаємодії державних реєстрів, стандарти мотивування рішень і строків, ризик-орієнтовані формати нагляду та порядок застосування припису як заходу реагування. Кабінет Міністрів України організує вертикаль виконання - розмежовує компетенції центральних органів виконавчої влади, військових і місцевих адміністрацій, встановлює показники результативності, механізми моніторингу й відкритої звітності, а також процедури попередніх консультацій із ринком і громадськістю для складних проєктів. Крім того, Уряд забезпечує фінансово-правову інфраструктуру відбудови (порядки використання коштів, державні гарантії, субвенції громадам, узгодження з правилами державної допомоги та конкуренції) і гармонізацію внутрішніх процедур із міжнародними стандартами безпеки, екології та інклюзії як матеріальними умовами прийнятності проєктів.

У підрозділі 2.3 *«Інструменти реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні»* відмічено, що роль адміністративно-правових інструментів у системі державної політики таким чином проявляється у тому, що вони виступають як юридичними інструментами контролю чи примусу, так і елементами соціального узгодження, що забезпечують стабільність та сталість суспільних процесів. У сфері будівництва це проявляється через впровадження правових механізмів публічно-приватного партнерства, системи прозорого державного замовлення, спрощених дозвільних процедур, а також адміністративного контролю, який не стримує, а навпаки - стимулює розвиток та інновації. Тому, у кризових умовах будівельна політика держави має виходити за межі формального регулювання - вона повинна бути гнучкою, адаптивною, орієнтованою на досягнення реальних соціальних результатів: створення безпечного житла, відновлення об'єктів критичної інфраструктури, забезпечення зайнятості у будівельній галузі.

Наголошено, що культурна дипломатія виступає інструментом соціальної реінтеграції громадян, які пережили воєнні руйнування або втратили домівки. Через культурні ініціативи, відновлення об'єктів культурної інфраструктури, проведення громадських заходів і міжнародних мистецьких програм держава реалізує право людини на гідність, самовираження і культурну ідентичність, гарантоване Конституцією України та міжнародними актами, такими як Загальна декларація прав людини та Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. У цьому сенсі культурна дипломатія має правозабезпечувальний вимір, стаючи засобом реалізації соціальних і гуманітарних прав.

Констатовано, що належне застосування інструментів вимагає єдиної процесуальної логіки в контексті визначення компетенції суб'єктів на кожному етапі, фіксованих строків, обов'язкового мотивування рішень, юридичної значущості електронних документів, взаємодії інформаційних систем і узгодженості державних реєстрів, що виключає дублювання запитів і забезпечує процесуальну послідовність. Якість аналізованих нами інструментів має оцінюватися за критеріями законності, правової визначеності, пропорційності, недискримінаційності, доступності для користувачів, перевірюваності результатів і відкритості даних, причому скорочення строків не може досягатися ціною скасування процесуальних гарантій.

У підрозділі 2.4 «Адміністративні процедури реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні» сформульовано наступну класифікацію адміністративних процедур реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи за стадіями: 1) процедура ініціювання та відкриття провадження - визначає вимоги до заяви й комплекту документів, фіксує відкриття справи та процесуальні строки. Канали подання (ЦНАП/електронний кабінет/пошта) є процедурно еквівалентними, що гарантує рівний доступ заявників в умовах кризи; 2) процедура офіційного збирання відомостей і доказів - орган, діючи в межах компетенції, самостійно отримує дані з реєстрів, проводить огляди та залучає експертів. Обсяг доказів диференціюється за категорією ризику об'єкта, що мінімізує тягар на заявника; 3) процедура просторово-планувальної сумісності - перевіряє відповідність намірів забудови генплану, зонінгу, охоронним і безпековим обмеженням. Позитивний висновок є обов'язковою умовою подальших дій та унеможливорює колізії з земельними/мережевими рішеннями; 4) процедура категоризації ризику об'єкта - класифікує об'єкт (низький/середній/високий; критичний) і перемикає справу на стандартну, прискорену (зі постаудитом) або поглиблену траєкторію; 5) процедура участі та публічних консультацій - застосовується для рішень зі значним впливом на громаду/довкілля. Забезпечує належне повідомлення, строк для зауважень, протокол їх врахування та право бути вислуханим (в тому числі дистанційно), що легітимує подальший акт; 6) процедура екологічної та соціальної допустимості - імперативно інтегрує вимоги безпеки, інклюзії та безбар'єрності у зміст майбутнього дозволу. Негативні висновки блокують рух справи; позитивні - формують обов'язкові умови виконання; 7) процедура міжнародно-донорської сумісності - переводить вимоги донорів (стандарти, звітність, взаємне визнання сертифікацій) у національну процедуру; 8) процедура ухвалення індивідуального адміністративного акта - рішення містить встановлені факти, оцінені докази, застосовані норми, умови виконання, строк дії,

підстави зупинення/анулювання та порядок контролю. Електронна форма з КЕП забезпечує доказову силу й верифікацію; 9) процедура реєстрації та оприлюднення - вносить акт до публічних реєстрів, відкриває дані про статус дозволів, умови підключень і результати експертиз; 10) процедура договірної реалізації (закупівлі/ДПП/концесії) - юридично «підв'язує» контракт до дозволу: розподіляє ризики (зокрема воєнні), фіксує форс-мажор і стабілізаційні застереження, показники безпеки/якості та механізми зміни. Загалом, дана процедура забезпечує виконуваність публічної мети без перевантаження бюджету; 11) процедура технічного нагляду - регулює авторський/технагляд, поетапні (модульні) експертизи, цифрові журнали робіт і геоприв'язку оглядів. Фіксація відхилень у придатній до доказування формі забезпечує оперативне й пропорційне реагування; 12) процедура реагування на порушення (припис/зупинення/анулювання) - встановлює ескалацію заходів залежно від тяжкості та загрози: припис із реалістичним строком, тимчасове зупинення дозволу або анулювання. Усі акти - мотивовані, пропорційні, зі збереженням права на захист; 13) процедура адміністративного оскарження та перегляду - гарантує швидке досудове відновлення прав (доступ до матеріалів, незалежний розгляд, строки і повноваження на зміну/скасування акта, можливі компенсаційні наслідки); 14) процедура постпроектного моніторингу, оцінювання та звітування - фіксує індикатори результату/ефекту, графік звітів і рефлексивні приписи щодо зміни регламентів, норм чи бюджетних програм; 15) процедура безперервності в деградованих режимах - забезпечує роботу в умовах кібератак/відключень: резервні канали, дублювання критичних функцій, відкладене подання та валідація. Гарантує доступність послуг і сталість правозастосування у надзвичайних ситуаціях; 16) процедура соціальної пріоритезації для вразливих груп - визначає пільги, звільнення від плати, спрощену ідентифікацію та пріоритетні черги для ВПО і постраждалих.

Розділ 3 «Шляхи удосконалення реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні» складається із двох підрозділів та присвячений здійсненню аналізу державно-приватного партнерства та інвестиційної діяльності як напрямків удосконалення реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, а також розробці комплексу пропозицій щодо подальшого розвитку адміністративного законодавства в частині удосконалення механізмів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи.

У підрозділі 3.1 *«Державно-приватне партнерство та інвестиційна діяльність як напрямки удосконалення реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні»* резюмовано, що державно-приватне партнерство та інвестиційна діяльність як напрямки удосконалення реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні передбачають наступні головні складові: 1) нормативно-процедурна уніфікація відбудовних проєктів на засадах державно-приватного партнерства - потрібно об'єднати у єдине адміністративне провадження фрагментовані норми про державно-приватне партнерство, концесії, інвестиції, публічні закупівлі та містобудування, що сприятиме усуненню правової невизначеності, зменшенню дискреції та забезпеченню однаковості правозастосування на практиці; 2) бюджетно-

фінансове забезпечення довгострокових зобов'язань та покриття воєнних ризиків - вартість капіталу і готовність бізнесу входити у відбудову залежать від передбачуваності державних платежів та механізмів покриття воєнних і політичних ризиків; 3) змішане фінансування та сумісність із вимогами міжнародних фінансових організацій - відбудова потребує поєднання грантів, пільгових кредитів і приватних інвестицій у єдиній правовій рамці з прозорими правилами черговості вимог і звітності; 4) відбір приватного партнера та попередні консультації з ринком - для складних відбудовних проєктів (житлових масивів, лікарень, мережевої інженерної інфраструктури) визначальним є як фінансова спроможність учасника, так і правова коректність траєкторії відбору. Адміністративно-правовий аспект цього напряму полягає у перетворенні конкуренції на процесуально контрольований діалог, який забезпечує рівність, недискримінацію та пропорційність, знижуючи ризики оскаржень і корупційні загрози. Попередні консультації з ринком у поєднанні з конкурентними процедурами дають публічній адміністрації доказову базу раціональності вибору моделі, а інвесторам - передбачуваність; 5) оптимізація державної допомоги та податкових стимулів у межах права конкуренції - публічні стимули мають бути цільовими, пропорційними і прозорими, щоб не спотворювати конкуренцію та не витіснити приватну ініціативу.

У підрозділі 3.2 «Розвиток адміністративного законодавства в частині удосконалення механізмів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи» визначено, що головними проблемами адміністративно-правового регулювання реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи є такі: 1) фрагментарність і нестабільність нормативного регулювання. Адміністративно-правове поле відбудови розпорошене між численними законами та підзаконними нормативно-правовими актами, що породжує прогалини, колізії та неоднакове застосування. Відсутність кодифікованого «кризового» режиму для будівництва в умовах гуманітарної кризи знижує рівень правової визначеності та передбачуваності для замовників, інвесторів і громадян. Адміністративні правові норми не з'єднані в єдиний механізм реалізації публічної політики, що унеможливлює стабільну дію принципів законності, пропорційності та захисту легітимних очікувань; 2) неузгодженість компетенції та слабка міждієвна координація. Поділ повноважень між центральними органами виконавчої влади, військовими/цивільними адміністраціями та органами місцевого самоврядування лишається нечітким: дублюються функції, конфліктують рішення, втрачаються строки. Відсутність формалізованих каналів горизонтальної координації (містобудування, екологія, мережі, культурна спадщина, соціальний захист) і вертикальних процедур погодження породжує трансакційні витрати та правову невизначеність адресатів; 3) недосконалість адміністративних процедур та незавершена цифровізація. Процедури ініціювання, розгляду й ухвалення рішень часто не уніфіковані за складом документів, строками, стандартами доказування та мотивування. Також недоліком є те, що взаємодія з державними реєстрами і геоданими неповна. Відсутність єдиної «цифрової справи» з журналом дій, часовими мітками і контролем цілісності файлів слабо захищає від зловживань і ускладнює аудит; 4) низький рівень превентивного державного нагляду, прозорості та антикорупційних запобіжників. Контроль часто діє постфактум замість ризик-

орієнтованої превенції. Вимоги до розкриття бенефіціарів, угод про добросовісність, «червоних прапорців» змов та незалежного технагляду застосовуються нерівномірно. Обмежена відкритість даних про статус дозволів, умови підключення, ключові умови договорів і виконання зобов'язань знижує підзвітність і довіру; 5) фінансово-інвестиційний дефіцит та недорозвинені механізми державно-приватної взаємодії. Брак гарантій, страхування воєнно-політичних ризиків, стандартизованого розподілу ризиків у договорах, а також слабка інтеграція з правилами державної допомоги й конкуренції стримують приватний капітал і подорожчують проєкти. Відсутність типових договорів із показниками якості та оплатою за результат, а також неповна сумісність із вимогами міжнародних фінансових установ посилюють невизначеність; 6) невбудованість соціальних та екологічних гарантій у матеріальні умови рішень. Вимоги енергоефективності, безбар'єрності, охорони культурної спадщини, оцінки впливу на довкілля та участі громад нерідко сприймаються як «формальні процедури», а не як юридично обов'язкові критерії прийнятності проєкту і підстави для корекції чи зупинення. Відсутність прив'язки державних платежів і дозволів до досягнення вимірюваних соціально-екологічних показників знижує стійкість відбудови.

ВИСНОВКИ

За результатами здійсненого дослідження адміністративно-правових засад реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи узагальнено низку висновків, а також розроблено пропозиції й рекомендації, які підтверджують досягнення поставленої мети. Основні з них наведемо нижче:

1. Виділено загальні та спеціальні ознаки державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи як об'єкта адміністративно-правового регулювання. Так, до загальних відносяться такі: 1) юридично-обов'язковий характер - політика набуває сили через норми публічного права, що встановлюють імперативні правила поведінки для всіх учасників будівельних відносин; 2) публічно-цільова спрямованість - орієнтація на захист публічного інтересу (житло, безпека, якість середовища), а не на приватну вигоду; 3) процедурно-регламентна визначеність - ухвалення й виконання рішень відбуваються в межах чітких адміністративних процедур, доступних для перевірки й оскарження; 4) інституційно-компетенційна ясність - закріплення повноважень, відповідальності та взаємодії органів виконавчої влади і місцевого самоврядування; 5) мультирівнева координація (субсидіарність) - погодженість рішень між державним, регіональним і муніципальним рівнями з пріоритетом найближчого до громади рівня реалізації; 6) системність і політична когерентність - узгодженість із суміжними державними політиками (соціальною, екологічною, економічною, безпековою); 7) правоцентричність і пропорційність - домінування прав людини й принципу необхідності/співмірності втручання у права та майно; 8) ресурсно-інструментальна забезпеченість - нормативне підкріплення фінансових, кадрових, інформаційних та технічних інструментів реалізації.

Спеціальними ж ознаками державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи як об'єкту адміністративно-правового регулювання слід вважати наступні: 1) фазова кризова детермінація - правові режими, що перемикаються між

реагуванням, відбудовою та модернізацією, з різною інтенсивністю процедур і контролю; 2) просторово-територіальна зумовленість - юридичне пріоритезування безпечних зон, коридорів мобільності, релокації й резервування земель під житло та критичні об'єкти; 3) безпеково-цивільний пріоритет - вбудована вимога до укриттів, мультиризикового проєктування, резервних джерел життєзабезпечення та стійкості об'єктів; 4) соціально-інклюзивний імператив - нормативна пріоритетність ВПО та інших уразливих груп як умова рішень; 5) культурно-ідентифікаційна регенерація - інтеграція об'єктів спадщини й публічних просторів як юридично захищеної складової відбудови, що зміцнює соціальну єдність.

2. Сутність державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи як категорії адміністративного права полягає у її інтегративній природі, що поєднує публічно-владний, соціальний та управлінський виміри державної діяльності. Вона виступає правовим інструментом реалізації стратегічних функцій держави - від забезпечення права громадян на безпечне житло до відновлення матеріальної інфраструктури, гарантування екологічної рівноваги та енергетичної безпеки. Така політика формується як складна система правових норм, процедур, інституцій і механізмів, які забезпечують упорядкування та узгодженість дій усіх суб'єктів публічної влади у сфері відбудови, а також створюють умови для державно-приватного партнерства.

3. Державну політику у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи доцільно структурувати у класифікацію з трьох блоків завдань - програмно-цільовий, забезпечувально-організаційний і контрольний-гарантійний. Програмно-цільовий блок завдань державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи охоплює такі: 1) стале відновлення - забезпечення реконструкції з підвищенням класу безпеки, енергоефективності та стійкості до ризиків; 2) просторове планування та резервування земель - стратегічне зонування, визначення пріоритетних територій під житло й гуманітарну інфраструктуру; 3) соціально-житлова забезпеченість і реінтеграція ВПО/біженців - створення постійних і тимчасових житлових рішень із гарантованою доступністю; 4) інфраструктурна цілісність громад - синхронна розбудова житлової, інженерної, транспортної та соціальної інфраструктури; 5) охорона культурної спадщини та ідентичності - відновлення й інтеграція об'єктів спадщини в нову забудову як елемент соціальної згуртованості; 6) екологічна та техногенна безпека - мінімізація екологічних і техногенних ризиків, кліматична адаптація об'єктів.

Забезпечувально-організаційний блок завдань державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи складається з наступних: 1) оперативне нормування і стандартизація - швидке оновлення ДБН, гармонізація з міжнародними стандартами та впровадження доказових технічних рішень; 2) цифровізація - повний цикл рішень через відкриті реєстри; 3) інвестиційно-фінансова мобілізація - державне замовлення, механізми соціального найму, пільгова іпотека, координація ресурсів; 4) розвиток ринку будівельних послуг і матеріалів - стимулювання локального виробництва, енергоощадних та екологічних технологій швидкого зведення; 5) тимчасове житло та швидке реагування - стандарти модульних/збірних рішень, гнучкі процедури розміщення й подальшої трансформації. Контрольний-гарантійний блок завдань державної політики у сфері будівництва в умовах

гуманітарної кризи містить такі: 1) ризик-орієнтований державний нагляд - превентивне виявлення, припинення і недопущення порушень на всіх стадіях містобудівного циклу; 2) ревізія рішень і відновлення правопорядку - скасування/зупинення незаконних актів, унеможливлення легалізації самочинної забудови; 3) моніторинг та незалежний аудит відбудови – забезпечення системного відстеження стану реалізації будівельних програм та незалежна експертна оцінка результатів і соціально-економічного впливу відновлювальних заходів; 4) громадська участь та публічна підзвітність – інституціоналізоване залучення громадян і громадських об'єднань до процесів відбудови шляхом проведення обов'язкових консультацій, забезпечення можливості електронних подань і оскаржень, а також здійснення публічного контролю за рішеннями органів влади та використанням фінансових ресурсів.

4. Визначено наступний перелік напрямів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи: 1) нормативно-правові напрями; 2) просторово-територіальні напрями; 3) містобудівельно-організаційні напрями; 4) архітектурно-будівельні напрями; 5) інфраструктурні напрями; 6) екологічно-культурні напрями; 7) фінансово-економічні напрями; 8) партнерсько-соціальні напрями; 9) цифрові напрями; 10) контрольні-наглядові напрями.

5. До особливостей національного адміністративно-правового регулювання державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні відносяться такі: 1) інтенсивна цифровізація; 2) використання спеціальних механізмів оцінки збитків і шкоди; 3) запровадження спрощених дозвольно-реєстраційних процедур у кризових умовах; 4) цільове регулювання процесів відновлення пошкодженого житлового фонду.

6. Запропоновано наступну класифікацію елементів структури адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи: 1) системоутворюючий (каркасний) блок, який охоплює: а) нормативно-ціннісний елемент; б) інституційно-суб'єктний елемент; в) компетенційно-територіальний елемент; 2) операційно-процедурний блок (виконавче «ядро» механізму), який включає наступні елементи: а) адміністративні процедури (дозвільні, повідомні, реєстраційні); б) юридичні факти та спеціальні режими; в) акти індивідуальної дії та правозастосування; г) публічні закупівлі та договірне будівництво; 3) забезпечувально-ризиковий блок, який включає: а) ресурсно-фінансове забезпечення; б) безпековий елемент; в) антикорупційний елемент; 4) зворотно-контрольний блок (контроль, підзвітність, захист), що складається з таких елементів: а) моніторинг та оцінювання; б) звітування та публічна підзвітність; в) контроль і нагляд (внутрішній/зовнішній); г) судовий та квазісудовий захист, виконання рішень; 5) рефлексивно-адаптивний блок, що містить такі елементи: а) нормотворча корекція та кодифікація спрощень; б) міжнародно-правова та донорська координація як джерело легітимності відбудови.

7. На конституційно-нормотворчому рівні діють Верховна Рада України, Президент України та Кабінет Міністрів України. Верховна Рада України визначає законодавчі основи містобудівної, житлової, екологічної та культурної політики, встановлює межі повноважень органів влади й механізми контролю. Президент

забезпечує стратегічну узгодженість політик безпеки й відбудови, гарантує дотримання прав людини під час запровадження спеціальних режимів, координує міжвідомчу взаємодію через рішення РНБО. Кабінет Міністрів України формує державну політику відновлення, встановлює єдині процедурні стандарти дозвільної та наглядової діяльності, забезпечує розподіл компетенцій між виконавчими органами, моніторинг ефективності й фінансову інфраструктуру відбудови.

Серед центральних галузевих суб'єктів ключову роль відіграють Міністерства та державні агентства, які реалізують політику в межах своєї компетенції. Міністерство розвитку громад та територій України координує містобудівну сферу, цифрову систему ЄДЕССБ і стандарти просторового планування. Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України забезпечує управління проєктами, контроль якості та аудит будівельних робіт. Міністерство цифрової трансформації України відповідає за електронну ідентифікацію, безпеку даних і взаємодію державних реєстрів. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України формує засади державно-приватного партнерства та конкурентного відбору підрядників, Міністерство фінансів України та Державна казначейська служба України – фінансовий контроль і казначейський супровід.

8. Сформульовано наступну класифікацію адміністративних процедур реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи за стадіями: 1) процедура ініціювання та відкриття провадження; 2) процедура офіційного збирання відомостей і доказів; 3) процедура просторово-планувальної сумісності; 4) процедура категоризації ризику об'єкта; 5) процедура участі та публічних консультацій; 6) процедура екологічної та соціальної допустимості; 7) процедура міжнародно-донорської сумісності; 8) процедура ухвалення індивідуального адміністративного акта; 9) процедура реєстрації та оприлюднення; 10) процедура договірної реалізації (закупівлі/ДПП/концесії); 11) процедура технічного нагляду; 12) процедура реагування на порушення (припис/зупинення/анулювання); 13) процедура адміністративного оскарження та перегляду; 14) процедура постпроєктного моніторингу, оцінювання та звітування; 15) процедура безперервності в деградованих режимах; 16) процедура соціальної пріоритизації для вразливих груп.

9. Державно-приватне партнерство та інвестиційна діяльність як напрямки удосконалення реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні передбачають наступні головні складові: 1) нормативно-процедурна уніфікація відбудовних проєктів на засадах державно-приватного партнерства; 2) бюджетно-фінансове забезпечення довгострокових зобов'язань та покриття воєнних ризиків; 3) змішане фінансування та сумісність із вимогами міжнародних фінансових організацій; 4) відбір приватного партнера та попередні консультації з ринком; 5) оптимізація державної допомоги та податкових стимулів у межах права конкуренції.

10. Запропоновано внести зміни та доповнення у адміністративне законодавство у контексті державно-приватного партнерства та інвестиційної діяльності як напрямків удосконалення реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи. Так, насамперед, доцільно ухвалити спеціальний Закон України «Про відбудовні проєкти у сфері будівництва на засадах

державно-приватного партнерства» (зараз прийнято найбільш наближений по змісту Закон України «Про публічно-приватне партнерство», що набирає чинності 31 жовтня 2025 року), який прямо підпорядковує підготовку, відбір, укладення та виконання договорів нормам Закону України «Про адміністративну процедуру» і встановлює єдине електронне провадження (стадії, строки, форма рішень, мотивування, право бути вислуханим, порядок оскарження). Також потрібно внести відповідні узгоджувальні зміни до Закону України «Про публічно-приватне партнерство», Закону України «Про концесію», Закону України «Про інвестиційну діяльність», Закону України «Про публічні закупівлі», Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» з відсилкою до загальних процесуальних гарантій Закону України «Про адміністративну процедуру». Також необхідно внести до Бюджетного кодексу України інститут комплексних та системних довгострокових зобов'язань за договорами державно-приватного партнерства (ліміти, порядок взяття та обліку, звітність), а також можливість платежів за готовність до надання послуг. Зокрема, у вищезгаданому законодавстві слід оптимізувати механізми змішаного фінансування (гранти, кредити, приватний борг і капітал) з визначенням субординації вимог, порядку використання єдиного формату звітності.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

в яких висвітлено основні наукові результати дисертації:

1. Лук'янчук М.О. Особливості міжнародного нормативного регулювання реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2024. №12. С. 712-714.
2. Лук'янчук М. О. Напрями реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні. Держава та регіони. Серія: Право. 2024. № 4 (86). С. 552-557.
3. Лук'янчук М.О. Завдання державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні: адміністративно-правовий аспект. Науковий вісник публічного та приватного права. 2025. Випуск 3. С. 201-205.
4. Лук'янчук М.О. Поняття адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні. Науковий вісник публічного та приватного права. 2025. Випуск 4. С. 76-81.
5. Лук'янчук М.О. Специфіка національного адміністративно-правового регулювання державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні. KELM. 2024. №7. С. 336-341.

які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Лук'янчук М.О. Класифікація принципів державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи: адміністративно-правовий аспект. Перспективні напрямки розвитку юридичної науки у 21-му сторіччі: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 18–19 лютого 2025 р. Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2025. С. 71–73.
7. Лук'янчук М.О. Загальнотеоретична характеристика державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні як об'єкта адміністративно-правового регулювання. Актуальні питання науки і практики та шляхи їх вирішення:

матеріали другої міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 04–05 червня 2025 р. Київ: Науково-дослідний інститут публічного права, 2025. С. 140–143.

АНОТАЦІЯ

Лук'яничук М.О. Адміністративно-правові засади реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи. – *Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.*

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». – Науково-дослідний інститут публічного права, Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, Кропивницький, 2025.

Дисертацію присвячено комплексному та ґрунтовному дослідженню адміністративно-правових засад реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи. У роботі здійснено аналіз поняття та сутності державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи в Україні як об'єкт адміністративно-правового регулювання. Охарактеризовано правову природу та види завдань, принципів і напрямків реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи. З'ясовано специфіку міжнародного та національного адміністративно-правового регулювання реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи. Досліджено поняття та структуру адміністративно-правового механізму реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи. Виокремлено класифікацію системи суб'єктів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи, а також окреслено роль кожного з них та окреслено специфіку їх адміністративно-правового статусу.

Визначено адміністративні інструменти та адміністративні процедури реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи. Охарактеризовано державно-приватне партнерство та інвестиційну діяльність як напрямки удосконалення реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи. Наведено проблеми адміністративно-правового регулювання вказаної сфери, на основі чого розроблено комплекс пропозицій щодо подальшого розвитку адміністративного законодавства в частині удосконалення механізмів реалізації державної політики у сфері будівництва в умовах гуманітарної кризи.

Ключові слова: адміністративне законодавство, будівництво, адміністративно-правові засади, державна політика, адміністративно-правовий механізм, гуманітарна криза, адміністративні процедури, адміністративно-правове регулювання, державно-приватне партнерство.

ANNOTATION

Lukyanchuk M.O. Administrative and legal principles of implementing state policy in the field of construction in conditions of a humanitarian crisis. – *Qualification scientific work on the rights of the manuscript.*

Dissertation for the degree of Candidate of Law in the specialty 12.00.07 “Administrative law and process; financial law; information law”. – Scientific Research

Institute of Public Law, Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State University. Kropyvnytskyi, 2025.

The dissertation is devoted to a comprehensive and thorough study of the administrative and legal principles of implementing state policy in the field of construction in conditions of a humanitarian crisis. The work analyzes the concept and essence of state policy in the field of construction in conditions of a humanitarian crisis in Ukraine as an object of administrative and legal regulation. The legal nature and types of tasks, principles and directions of implementing state policy in the field of construction in conditions of a humanitarian crisis are characterized. The specifics of international and national administrative and legal regulation of implementing state policy in the field of construction in conditions of a humanitarian crisis are clarified. The concept and structure of the administrative and legal mechanism for implementing state policy in the field of construction in conditions of a humanitarian crisis are studied. The classification of the system of subjects of implementing state policy in the field of construction in conditions of a humanitarian crisis is highlighted, and the role of each of them is outlined and the specifics of their administrative and legal status are outlined.

Administrative tools and administrative procedures for implementing state policy in the field of construction in conditions of a humanitarian crisis are determined. Public-private partnership and investment activities are characterized as areas for improving the implementation of state policy in the field of construction in conditions of a humanitarian crisis. The problems of administrative and legal regulation of the specified sphere are presented, on the basis of which a set of proposals for the further development of administrative legislation in terms of improving the mechanisms for implementing state policy in the field of construction in conditions of a humanitarian crisis is developed.

Key words: administrative legislation, construction, administrative and legal principles, state policy, administrative and legal mechanism, humanitarian crisis, administrative procedures, administrative and legal regulation, public-private partnership.

**СВІДОЦТВО ПРО ВНЕСЕННЯ СУБ'ЄКТА ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ ДО ДЕРЖАВНОГО
РЕЄСТРУ ВИДАВЦІВ, ВИГОТІВНИКІВ І РОЗПОВСЮДЖУВАЧІВ ВИДАВНИЧОЇ ПРОДУКЦІЇ**
Серія ДК № 1537 від 22.10.2003 р.

Підп. до друку 16.09.2025 р. Формат 60×90/16. Папір офсетн.
Друк різнограф. Ум. др. арк. 0,9. Тираж 100. Зам. № 10088.

*РЕДАКЦІЙНО–ВИДАВНИЧИЙ ВІДДІЛ
Центральноукраїнського державного
університету імені Володимира Винниченка
25006, Кропивницький, вул. Шевченка, 1.
Тел.: (0522) 24–59–84.
Fax.: (0522) 24–85–44.
E–Mail: mails@cuspu.edu.ua*

